

PO WYBORACH NOWA REFORMA GOSPODARCZA

Jeszcze nie ukończono liczenia głosów, a już rząd, w trudnej sytuacji, wydał nowe dekryty zmierzające do poprawienia tzw. skrzywien Planu Cruzado. Prasa jak i opinia publiczna uważa ten krok za nadużycie zaufania wyborców. Wielu nawet stwierdza, że gdyby decyzje te były ogłoszone przed wyborami, panorama polityczna ułożyłaby się zupełnie inaczej. Wystarczy tylko spojrzeć na fakty.

ULISSES GUIMARÃES, po ostatnich wyborach, jako prezydent PMDB, wzmocnił swą pozycję polityczną.

Partia PMDB otrzymała od wyborców: 22 gubernatorów w 23 stanach; 44 Senatorów na 49; 260 krzesel w Izbie Deputowanych; większość w Konstytucyjnym, która rozpoczyna swą działalność w lutym przyszłego roku; większość w przynajmniej 15 stanowych Izbach Ustawodawczych. "Nasza partia stała się jeszcze większa" — z zadowoleniem stwierdził Ulisses Guimarães, prezydent PMDB. "Musimy dotrzeć wszystkie konieczne wymogi społeczne, aby przyspieszyć ich realizację" — dodał.

Po pięciu dniach od chwili wyborów, prezydent Sarney nakazał ministrom: Dilson Funaro — Finansów, João Sayad — Planowania, Almir Pazzlanotto — Pracy, by przed kamerami telewizyjnymi ogłosili, najbardziej gorzki w ostatnich latach, pktet decyzji ekonomicznych.

Partia PMDB, w zamian za poparcie, dała podatnikom: podwyżkę cen benzyny i alkoholu o 60 procent, obecnie będą kosztowały 9,77 i 6,35 za litr; podwyżkę o 80 procent cen samochodów; podwyżkę cen za usługi pocztowe (80 procent),

usługi telefoniczne (35 procent), elektryczność (60 procent), cukier (25 procent), lekarstwa (od 5 do 15 procent), napoje wysokokowe (100 procent), papierosy (od 45 do 120 procent).

Z urn wyborczych partia PMDB otrzymała 25 milionów głosów. Przy pomocy pakietu ekonomicznego otrzyma od podatników 175 miliardów cruzadów, tj. więcej niż połowa normalnej sumy podatkowej zebranej w ciągu roku. "Cały zespół środków ma na celu zmniejszenie konsumpcji, która rosła w sposób niekontrolowany" — powiedział Minister Dilson Funaro. "Plan Cruzado nie wymagałby poprawek, gdyby nie zaistniał problem popytu" — wyjaśnił Ulisses Guimarães. Rzeczywiście, już od pół roku można było zauważyć, że zmorzenie cen spowodowało wybujały popyt. Według ekonomistów zaistniała niebezpieczna sytuacja, w której obywatele zamiast oszczędzać, wydawali pieniądze. Dla polityków ta sytuacja była bardzo wygodna.

Zamorzone ceny odpowiadały większości brazylijczyków i stąd masowe poparcie dla rządu w polityce ekonomicznej. Część analityków prasowych uważa, że cały Plan Cruzado jest zdany na fiasco, i że jedynym jego celem było uzyskanie poparcia politycznego większości, gdyż zaproponował narodził przywileje nie do spełnienia. Według nich rząd stworzył perspektywę tzw. inflacji zero przy pomocy sztucznych środków: tabelę zmiany cruzadów na cruzady; zmorzenie cen, powodując zmniejszenie zysków, co z kolei zmniejszyło inwestycje; zwiększenie płac, co spowodowało wzrost popytu i w konsekwencji brak produktów.

Obecnie, po wymowie urn wyborczych, rozwiązują się sznury pakietu o zawartości demagogicznej i antydemokratycznej. Demagogicznie, gdyż powiedziano, że dotyczy tylko bogatych omijając biednych. Antydemokratycznie, gdyż wszystkie decyzje winny być przeciwie poprzeczone ogólnospołeczna dyskusja.

Rząd prawdziwie demokratyczny, a szczególnie po zwycięstwie w wyborach, zgadza się na dyskusję ze społeczeństwem na temat kierunku gospodarki, a także stara się dostosować do naturalnych i normalnych wymogów rynku gospodarczego.

32 podróz apostołska Papieża

Już ponad trzydzieści razy, Jan Paweł II, opuścił mury Watykanu by udać się w podróz apostołską do dalekich krajów. Spełnia w ten sposób nakaz Chrystusa: "Idźcie na cały świat i nauczajcie wszystkie narody". Tym razem była to najdłuższa podróz ze wszystkich poprzednich. Papież odwiedził sześć krajów Azji i Oceanii: Bangladesz, Singapur, wyspy Fidżi i Sechel-s oraz Australię i Nową Zelandię.

Wszędzie gdzie się pojawił był witany jako namiestnik Chrystusa i rzecznik Pokoju. W Bangladesz, Jan Paweł II, zapowiedział do wszystkich religii o współpracę nad budową braterstwa i cywilizacji opartej na miłości. W innych zwiedzanych miejscach papież odniósł wyjątkowo silny wpływ na politykę ekspansyjną. Tak w Singapurze, w czasie mszy św., na której było obecnych 70 tysięcy wiernych dotknął problemu kontroli narozd. Przypomniał encyklikę Humanae Vitae, w której Paweł VI przedstawił zasady moralne. "Pragnę zwrócić się do małżonków — powiedział papież — z zapewnieniem, że Kościół chce wam pomóc byście mogli zrealizować swe podstawowe pra-

wo do utworzenia rodziny i wychowania dzieci bez żadnego nacisku z jakiegokolwiek strony. Jest prawem małżonków by w wolny sposób zdecydowali ile będą mogli mieć dzieci oraz jak je wychować. Małżonkowie winni używać metod kontroli narozd. zgodnych z godnością ludzką i prawdziwą miłością".

W Nowej Zelandii, namiestnik Chrystusa, spotkał się z tubylcami. I do nich przemówił słowami: "wiara chrześcijańska nie szuka burzenia kultur ludów ale ich oczyszczenia i podniesienia". Według papieża, chrześcijaństwo "nie znosi żadnych walorów społeczeństw czy narodów ale uenia to co służy dobru wspólnemu". Pochwalił kulturę tubylczą akcentując jej pozytywne, takie jak: respekt dla wymiaru duchowego poszanowanie środowiska naturalnego oraz wierność rodzinie.

W Australii papież zwrócił się z apelem do katolików by brali udział w polityce i bronili praw ludzkich przeciw aborcji. Głosił także orędzie pokoju, który winien być oparty na sprawiedliwości i poszanowaniu godności ludzkiej oraz równości jako podstawy braterstwa.

SOWIECKA POLITYKA W AMERYCE ŁACINSKIEJ

Związek Sowiecki rozpoczął ofensywę dyplomatyczną wobec Ameryki Łacinskiej po sukcesach w Europie Zachodniej. Już od dawna Michaił Gorbaczow, sekretarz generalny sowieckiej Partii Komunistycznej, ma zaplanowaną podróz do Kuby w przyszłym roku. Ale celem jest nie tylko Kuba.

Spotkaniem w Meksyku sześciu prezydentów z różnych kontynentów pomogło Sowieciom w polityce ekspansyjnej. Tak w ramach "inicyjatywa sześciu" ma zamiar skończyć z wścigiem wojen. Do grupy należą: Meksyk, Argentyna, Indie, Szwecja, Grecja i Kenia.

Gorbaczow wystosował list osobisty do każdego z sześciu prezydentów przyrzekając poparcie w polityce likwidacji broń atomowej, w utworzeniu mechanizmów kontrolujących realizację traktatów rozbrojeniowych oraz koniec doświadczania z bronią atomową. Po spotkaniu się z prezydentem Meksyku, Miguel de la Madrid, na Zgromadzeniu Ogólnym ONZ, minister Spraw Zagranicznych Związku Sowieckiego, Edward Szwardnadze, zwrócił stolicy meksykańskiej. Była to pierwsza w rodzaju wizyta od chwili nawiązania stosunków dyplomatycznych między obu krajami w r. 1924.

De La Madrid i Gorbaczow wymienili zaproszenia i potwierdzili swą intencję złożenia oficjalnej wizyty w Sowieciach

i Meksyku. Gorbaczow przyjął prezydenta Argentyny, Raula Alfonsina, w Moskwie. Ofensywa jest więc w toku. Według stylu sowieckiego. Czego chce Gorbaczow, to zmniejszenia wpływów Stanów Zjednoczonych tam gdzie tylko to jest możliwe. Odwiedził Francję, ma wyznaczoną podróz do Niemiec Zachodnich i zaprosił do Moskwy pierwszą minister, Margaret Thatcher. W przemówieniu, na sowieckiej granicy azjatyckiej, zaproponował normalizację stosunków dyplomatycznych z Chinami oraz innymi krajami Azji. Stara się wyolbrzymić "symboliczne" wycofanie żołnierzy sowieckich z Afganistanu.

Stany Zjednoczone są zaniepokojone tą nową ofensywą sowiecką. Trochę jest tym większa, że możliwość gorącego przyjęcia Gorbaczowa w Meksyku może osłabić stosunki amerykańskie z tym krajem, z którym USA posiadają barierę rosyjską km granic i kupują codziennie 650 tysięcy baryłek ropy. Stany Zjednoczone chcą zmilitaryzować obszary nadgraniczne z Meksykiem pod pretekstem walki z narkotykami.

Tak więc mając za sobą poparcie Meksyku i Argentyny, Gorbaczow nie będzie miał trudności w nawiązaniu zwyższych stosunków dyplomatycznych z innymi krajami Ameryki Łacinskiej.

WYDARZENIA TYGODNIA

◆ **Brasilia** — Prezydent Argentyny, Raul Alfonsin, przybędzie do Brasilia z oficjalną wizytą w dniu 8 grudnia br. Rozpocznie ją zwiezieniem huty żelaza w Carrajás. Alfonsin będzie miał okazję poznać największe w świecie złoża rudy żelaznej.

◆ **São Paulo** — Dwie wielkie organizacje przemysłu samochodowego, Ford i Volkswagen, połączyły się tworząc trust 15 fabryk samochodów w Brazylii i Argentynie, pod nazwą Autolandia. Fakt ten jest największym wydarzeniem w przemyśle samochodowym od chwili budowy pierwszych fabryk za prezydenta Juscelina Kubitschka, 30 lat temu. W Brazylii, Ford i Volkswagen produkują dwie trzecie wszystkich samochodów, a obroty pieniężne w Argentynie i Brazylii przewiduje się na 4 miliardów dolarów rocznie.

◆ **Indie** — Michaił Gorbaczow odbył 4-dniową wizytę oficjalną do Indii. Lider sowiecki przez tę wizytę ożywił stosunki gospodarcze z Indiami oraz uwydatnił swą rolę pośrednika wśród krajów trzeciego świata. Te postawy zaakcentował w czasie wywiadu prasowego, na którym stwierdził, że pragnie zaproponować krajom azjatyckim podpisanie paktu bezpieczeństwa i współpracy podobnego do helsińskiego.

◆ **Jerozolima** — Oskarżony o zamordowanie tysięcy żydów w obozie koncentracyjnym Treblinka, stanął przed sądem w Izraelu, John Demjanjuk, ukrywający się od zakończenia wojny w Stanach Zjednoczonych, w Cleveland, Ohio. Rząd amerykański pozbawił go obywatelstwa w 1981 roku i wydał w lutym bieżącego roku. Prokurator oskarża go o zamordowanie wielkiej części 800 tysięcy żydów, którzy zgineli w tym obozie.

◆ **Brasilia** — Około 5 tys. osób wzięło udział w manifestacji na znak protestu przeciw nowym zarządzeniom ekonomicznym podnoszącym ceny na wiele artykułów pierwszej potrzeby. Manifestacja zorganizowana przez Główny Zarząd Syndykatów miała charakter pokojowy aż do momentu starcia z policją. W rezultacie spalono dwadzieścia samochodów i autobusów policji oraz wojska. Wielu manifestantów i policjantów odniosło rany.

Rzeczy ciekawe i prawdziwe

W BUTLI PRZEZ ATLANTYK

Belgijski awanturnik Fons Oerlemans ma nadzieję jeszcze tego lata przepłynąć Atlantyk w dziwnym wodolocie z kształcie wielkiej butli, w ciągu trzech dni i w ten sposób zdobyć słynną "Blekiną Wstęgę", która jego zdaniem, wcale się nie należy Richardowi Bransonowi, bo jego jacht-ścigacz podczas gdy powinien mieć je na pokładzie. Jak wiadomo Branson płynął 3 doby i kilka godzin. Przypominający kształtem butlę, wodolot Fonsa budują od 7 miesięcy w Amsterdamie i będzie się nazywał "Spirit of Amsterdam". Jest już praktycznie gotowy. Posiada pływaki, dzięki czemu będzie się w wiel- nię 10 metrów, ma wąż o silnym motorem diesla i z wystarcza- pływani na całą podróż paliwem - 20 ton. Jego szybkość plano- wana jest na 45 mil na godzinę.

Przekraczał już Atlantyk pięć razy, trzy razy na tratwach, raz w pływającej ciężarówce i raz w zrzebionym boilerze. Za każdym razem mówiono żem wariat - powiada - a jednak zawsze mi się udawało, chociaż przeprawa bojerem pochło- nięła sześć miesięcy, a gdy płynąłem uzbrojona w propel- rator podziarowąka na pływakach, to o mało nie dostąpiłem do wzięcia, ba amerykańska straż graniczna wzięła mnie za do- siewicki okręt podwodny.

Belgijski awanturnik jest z zawodu mechanikiem. W po- droż weźmie ze sobą jako pomocnika swego przyjaciela, 34-let- niego Holendra Remi Du Bay, który jest specjalistą w dziale elektroniki.

ZOBACZYĆ SIĘ PRZEZ TELEFON

W Paryżu jeszcze tego nie ma do powszechnego użytku. Ale w Biarritz już jest. Od czerwca będzie tam 1500 telefo- nów z ekranem, na którym można zobaczyć swego rozmówcę, oczywiście jeśli rozporządza podobną aparaturą i jeśli tego chce. No, bo możemy sobie wyobrazić, że dzwoniąc do mamy, która jeszcze jest w neglizju, albo jakiś znajomy wyciąga nas z łazienki, kiedy nie chcemy pokazać mu do połowy namydlonej twarzy...

W każdym razie obserwujemy we Francji nowy krok w przyszłość. Jak to nazwać? Wideozawizja, wizjofon, telewizjon? Polska nazwa jeszcze nie ustalona. Aparatura zawiera: tele- wizor, mały ekran (można włączyć też ekran dużego telewizora) i ruchomą kamerę telewizyjną oraz pamięć elektroniczną. Mo- że służyć nie tylko jako telefon. Spełnia również funkcje te- lewizora do oglądania programów krajowych, zagranicznych i satelitarnych, a także można zamówić telefonicznie z cen- trali wystukując na klawiaturze telefonu odpowiedni numer.

Normalnie kamera, umieszczona obok ekranu, kieruje się na twarz rozmawiającego. Można ją jednak odłączyć od apa- ratu i przemieścić w inne zakątki mieszkania, kierować na twa- rze gości, których w ten sposób może zobaczyć osoba nie uczestnicząca w rodzinnym świecie np. z powodu choroby. Albo pragnąca po prostu podzwoić zebranych... Otwiera się nowe horyzonty w kontaktach między ludźmi.

Oprócz baskijskiego słynnego kurortu Biarritz system ten istnieje już na razie w bardzo ograniczonym zakresie. Wpro- wadzono go w szpitalu pediatrycznym Trousseau, gdzie dzieci szklane dla dobra terapii na izolację mogą z pośrednictwem miejscowej sieci telewideofonów uczestniczyć w lekcjach, nie

tracąc czasu z powodu zakaźnej choroby, mogą też komuni- kować się z odwiedzającymi rodzinami, kolegami, przyjaciół- mi, co - zdaniem lekarzy - dobrze wpływa na przebieg le- czenia.

Ale właśnie Biarritz jest pierwszym poletkiem doświad- czalnym publicznego systemu telefonii wizualnej.

Przy końcu 1988 roku około 3 milionów mieszkań ma być przyłączonych do nowej sieci, a pod koniec stulecia objemie techniczne szczegóły - jest to sieć zupełnie nowego typu, opo- zna 10-krotnie więcej informacji, aniżeli przy pomocy naj- nowocześniejszych kabli metalowych.

Już obecnie taką nowoczesną sieć zakłada się w wielu miejscowościach. Zanim jeszcze będzie można korzystać z wideozawizji, już obecnie można mieć w domu przystawkę telefoniczne systemu Minitel lub Teletel. Są to niewielkie skra- ny z klawiaturą, pozwalające na korzystanie z informacji elektronicznej przekazywanej na ekranie. Minitel w zasadzie zastępuje książkę telefoniczną. Teletel daje również możli- wość korzystania z innych usług informacyjnych: rozkładów jazdy i lotów, repertuarów teatrów, kin, koncertów, wystaw i imprez, najnowszych notowań giełdowych itd. Minitel dostar- czany jest abonentom za darmo, placić się za każdorazowe użycie jak za rozmowę telefoniczną, za Teletel trzeba zapła- cić, a usługi informacyjne są droższe.

Systemy zbliżone do tych najprostszych istnieją też w kil- ku miastach w RFN i w Japonii. Ale Francja jest najbardziej zaawansowana w rozbudowywanie pełnego powszechnego systemu telefonii wizualnej. Podobnie zresztą jak w rozbudo- wywaniu sieci podciągów o wielkiej prędkości TGV - super- ekspresów nie mających sobie równych w Europie, konkurują- cych skutecznie z samolotami.

Andrzej Bogusławski ("Dziennik Polski")

SWOISTY REKORD

Kasjerzy nie mają lekkiego życia. Do rekordzistek god- nych umieszczenia w księdze Guinnessa należy niewątpliwie Lise Chaer z Montrealu, któ- ra przeżyła... 30 rabunków w ciągu 10 lat swej pracy. Ok- azuje się jednak, że do bycia obrabowanym trudno się przyzwyczaić. Lise reaguje zawsze w identyczny sposób. Młdzie z faktu tego, jak stwierdza, najbardziej niez- a-

dowolona jest policja, gdyż po dojeździe do siebie nie jest w stanie podać rysopisu ban- dytów. Po piątym rabunku zmieniła swój tryb życia. Nig- dy nie robi zakupów w na- rôżnych sklepikach, ani nie chodzi do innych banków. Nie chce zemleć po raz 31. "Trzydzięci jeden to już by- łoby za dużo - stwierdza. Serce by chyba nie wytrzyma- ło. Lecz jeśli wytrzyma, to chyba pójde na wcześniejszą emeryturę. Co za dużo to

SŁOWNIK BEZ ZASAD

W Londynie wydano pierw- szy słownik języka angiel- skiego... ale fonetyczny. Przechwonił on jest dla lu- dzi, którzy nie znają zasad pisowni, ale jednak odróż- niają choć trochę litery. Za- sada korzystania z niego po- lega na tym, że aby znaleźć poszukiwane słowo należy je najpierw powiedzieć głośno i zapamiętać dźwięk, od które- go się ono zaczyna i poszukać go w słowniku. Tak więc "who" znajdzie się w ana- litycznym słowniku pod lite- rą H. Zaś np. papierosy pod "S". Zasada ta, zgodnie z o- świadczeniem twórcy dzieła, profesora psychologii z New- castle University Davida Mo- seley, jest zrozumiała nawet dla dzieci. A swą drogą może to i nieżył pomyśli pi- sać tak jak się słyszy? Ale kto by to wtedy zrozumiał?

"GUZIK Z PĘTELKĄ"

Ten niezbyt elegancki zwrot oznacza tyle co nic. Bo prawde mówiąc niewiele jest wazny zwykły plastikowy gu- zik. Nie opłaci się go nawet podnosić na ulicy, zwłaszcza że jak niektórzy twierdzą przynosi to pecha...

Ale nie zawsze tak było. W dawnej Polsce zamożni lu- dzie nosili przy żupanach i deliach (długich, wełnych w talii piaszczak) guziki-klej- noty: złote, srebrne, niektóre wysadane drogiimi kamien- ami - turkusami, smaragd- ami, a nawet brylantami. Za kilka takich guzików można było kupić majątek. Znały się sędziomostwiecni elegant podkomorzy Wojciech Bobo- la zafundował sobie u delli guzy wysadane smaragd- ami oprawionym w złoto wra- tości kilkuset dukatów. Mo- żna było za nie kupić dwie wsie. Guziki-klejnoty zdobyli także damską garderobę, na- wet jeśli nieśluszyli do zapi- cka. Oczywiście trzeba było dobrze strzec takich cennych guzików.

W XVIII wieku wchodzą z mody guziki, w które opra- wiano drogie kamienie. Sre- brne lub złote guziki z kul- stych stają się plaskie. Gra- rowano na nich inicjały i herby. Tego rodzaju guziki dały początek guzikom m- durowym, które miały wygra- rowany jakiś znak lub go- dio państwowe.

W XIX wieku coraz częściej używa się do wyrobu guzi- ków drewna, rogu i masy ebonitowej. Z drogocennego klejnotu guzik stał się stop- nio przedmiotem wyłącz- nie użytkowym. I taką funk- cję pełni do dziś. O przepra- szam... nie tylko taka. Gu- ziki bywają również przed- miotem kolekcjonerskich pa- sji. Zbieracze potrafią odczy- tać z nich jak zmieniały się gusty oraz technika wykona- nia: od rękodziela - do pro- dukcji przemysłowej.

W Antwerpii znajduje się jedyne chyba w świecie mu- zeum guzików, w którym ze- brano kilkadziesiąt tysięcy oka- zów. Wśród eksponatów jest największy guzik świata o średnicy 1 metra wykonany dla celów reklamowych przez niemiecką fabrykę oraz gu- ziki-łiliputki, tak małe, że trzeba by oglądać przez szkło powiększające.

INDICADOR PROFESSIONAL

Adwokaci:

DR. LEOPOLDO ANTONIO SOKOŁOWSKI
DR. OLGIERD ANTONI SOKOŁOWSKI

SPRAWY CYWILNE, KRYMINALNE, INWENTARZE ITD.
Praça Pres. Getúlio Vargas, 68 - Tel.: 282-0868
São José dos Pinhais - Paraná

DR EDWARD ZELAK

Zalatiwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizację - Przeprowadza inwentarze.
Rua Emiliano Pernetta, 10 - 4 piętro - Conj. 401 (Esq. Pça Zacarias), Edif. Quinco - Fone: 222-0278 - Curitiba - PR

IRMÃOS HAUER & CIA. LIMITADA

Rua José Bonifácio, 66 - Fone: 222-7744

FERRAGENS EM GERAL

Bronze, latão, cobre, alumínio em barras, chapas e tubos, chapas inox - Ferramentas Gedore, Corneta, Stanley, Motores elétricos, colas e adesivos Alba, pregos e arames, cordas de nylon e sisal, Iona plástica, tintas e vernizes, máquinas elétricas BOSCH, telas, painéis e caldeiras de alumínio (Linha Hotel).

- 13,00 do 18,00.
- 1986
- Cz\$ 135,00
- 35 dolarów
- 45 dolarów
- Cz\$ 3,00

Poszukiwanie

Poszukuje mojego syna - ROMANA WOJTYSIĄK.

Anna Wojtysiak
94900 - Cachoeirinha-RS
R. Prudente Moraes, 109

Od Administracji

OFIARY NA "FUNDUSZ LUDU" wpłacone w listopadzie/86:

Leokadia Podstolak - Esteio	65,00
Pedro Oleksy - Curitiba	10,00
Wiktor Szankowski - São Paulo	135,00
Serdeczne "Bóg zapłać"!	

MAIOR ESTOQUE E MELHOR PREÇO DA PRAÇA ATACADO E VAREJO

ADUBOS BOUTIN LTDA.

Avenida 7 de Setembro, 2.064 - Fone: 264-5133
Caixa Postal, 1310 - Telegr: "PROAGRO"
80.000 - CURITIBA - PARANÁ

- ADUBOS LÍQUIDOS ENVY
- ADUBOS COMPOSTOS
- ADUBOS SIMPLES
- PULVERIZADORES
- FUNGICIDAS
- INSETICIDAS
- HERBICIDAS

Więści z Polski

W ROCZNICĘ POWSTANIA LISTOPADOWEGO

(Dokończenie)

Okazał się nie do zastąpienia. Spiskowcy nie wytypowali z góry kadry przywódczej, ożywionej wiarą w zwycięstwo. Wśród ówczesnej generacji polskiej mało kto wierzył w jego możliwość. Gen. Jan Skrzyniecki, który po Grochowie został nowym Naczelnym Wodzem, nie nadawał się do dowodzenia na tym szczeblu. Po trzech miesiącach krunkatorstwa przegrał też 26 maja bitwę pod Ostrołęką, a mógł ją wygrać. Nie była to jeszcze ostateczna katastrofa. Rosjanie ponieśli wielkie straty. Cara ogarnęło zwątpienie. Przez krótki czas nosił się nawet z myślą ustanowienia nowej granicy Rosji na Narwi i Wiśle i zrezygnowania z reszty ziem Królestwa. Wojsko polskie było jeszcze liczne. W sierpniu wynosiło 80 tysięcy, więcej niż przed bitwą grochowską. Generalom polskim zabrakło już jednak ducha. Rozpisyli lekkomyślnie siły. Nie mieli ich dość do obrony Warszawy, na początku września Rosjanie podeszli do niej od zachodu. Dowódca wojsk rosyjskich w Polsce, feldmarszałek Paskiewicz nie zdawał sobie z tego sprawy. Car nie był pewien zwycięstwa. Gotów był do ustępstw, wiedząc, że posiłki będzie mógł odebrać dopiero na wiosnę 1832 roku. Paskiewicz z wiedzą cara zaproponował stronie polskiej rokowania. Jako warunki stawiał: przywrócenie carowi korony polskiej i poniesienie roszczeń do ziem wschodnich. Czolowi generałowie polscy i Czartoryscy uchwycili się myśli rozmów. Większość rządzą ją odrzuciła, uważając że nawet w razie klęski obowiązywać będą dalej postanowienia Kongresu Wileńskiego i konstytucja. 6 września Rosjanie przypuścili szturm na Warszawę i zdobyli ją po dwudniowym boju. O ustępstwach carskich nie mogło już być mowy. Powstanie dogorywało. Ostatni powstańcy ośrodek oporu w Zamościu padł 21 października 1831 roku.

Zwycięski car nie liczył się z traktatami: odmówił konstytucji i wprowadził w Królestwie Statut Organiczny, nie przewidujący ani Sejmu, ani trądu, ani wojska polskiego.

Wśród naszych powstań narodowych tylko listopadowe, dzięki własnemu wojsku miało szanse powodzenia i to jedynie częściowe: mogło zmusić Rosję do przestrzegania konstytucji, a może nawet do przyłączenia obwodu białostockiego. Nie było jednak należycie przygotowane, wskutek czego jego kierownictwo znalazło się w rękach ludzi, sparaliżowanych świadomością.

Andrzej Pomian

(„Dziennik Polski“)

SPRAWA WĘGLA W POLSCE

Dotychczas narzekania skupiały się na jakości węgla, a w tym roku wystąpiło też zjawisko niedoborów ilościowych. Zaniepokojenie społeczeństwa tą sprawą jest tak wielkie, że pisze się o nim w prasie i mówi w radiu. Bardzo wielu obywateli ma niezrealizowane uprawnienia do nabycia węgla.

W takiej sytuacji jest wielu ludzi nie tylko w miastach ale również na wsi, gdzie chłopci nie mogli odebrać jeszcze węgla należącego za kontraktację.

Zobowiązania wobec osób prywatnych są wielkie. Co w tej sytuacji uczynią władze PRL?

Pierwszego sierpnia weszły w życie nowe przepisy, które wprowadzą możliwość wypłaty pieniędzy za należny węgiel. Władze same ustaliły ile będą wypłacać i w jakim terminie trzeba będzie węgiel wykupić.

To czy obywatel węgiel kupi czy też nie, oczywiście nie będzie zależał od niego, ale przede wszystkim od dostaw węgla.

Jeśli węgla w terminie nie przywożą konsumenci węgla nie otrzymają, otrzyma natomiast pieniądze.

Jak ma sobie radzić? Władze namawiają aby szerzej niż zwykle korzystać z lokalnych zasobów, zbierać drewno czy kopać torf. Brzmi to jak złośliwy żart, ale niestety takie środki zaradcze się proponuje.

Niezależnie od tego władze chciałyby zwiększyć dostawy węgla brunatnego dla odbiorców prywatnych. Dwa lata temu te dostawy były znikome, a w tym roku mają wynieść milion ton.

Zauważmy jednak, że węgiel brunatny to paliwo znacznie niższej jakości. Najczęściej o bardzo wysokiej zawartości popiołu i wilgoci. Te planowane milion ton to w rezultacie o wiele mniej niż milion ton węgla kamiennego, nawet węgla niskiej jakości.

Węgiel brunatny to paliwo o wysokiej zawyczaj zawartości siarki. Jego spalanie w piecach pozbawionych urządzeń do odsiarczania spalin musi się więc przyczynić do wzrostu zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

Wreszcie sprawa szczególnie niepokojąca to zaopatrzenie wsi w węgiel. Rząd ograniczył przydział węgla za kontraktację tuczników z 350 kilogramów do 300 kilogramów za sztukę.

Poza tym wprowadzono limit w przydziale węgla w wysokości 15 ton na gospodarstwo. Jeśli rolnik będzie miał prawo do większej ilości węgla różnicę otrzyma gotówką.

Jak wspomniano, władze miały już obecnie wielkie zaległości w dostawach węgla dla chłopów.

Postanowili więc za jednym zamachem te zaległości zlikwidować, a na przyszłość po prostu odebrać chłopom część uprawnień.

Sprawa ma dwa aspekty. Po pierwsze aspekt sprawiedliwości. Po drugie aspekt gospodarczy.

Zauważmy, że po załamaniu w hodowli świń nastąpiła stopniowa poprawa. Pogłowie trzody wzrasta. Co w tej sytuacji czynią władze? Poprzez ograniczenia przydziału węgla zmniejszają zainteresowanie chłopów hodowlą. W tym samym kierunku idzie zresztą polityka cenowa i dochodowa wobec rolnictwa.

Władze nie powinny się więc dziwić jeśli za pewien czas rolnictwo na te negatywne bodźce zareaguje i znacznie ograniczy hodowlę trzody.

Jakże jednak władze zrealizują wtedy przyrzeczenie zniesienia kartek na mięso?

Na koniec należy zastanowić się dlaczego wystąpiły problemy z węglem.

Przecież wydobycie węgla jest stabilne, a wydobycie węgla brunatnego rośnie. Spada eksport węgla kamiennego na Zachód, rośnie tylko eksport do państw obozu. Co się więc z węglem dzieje? Pytanie to wyjaśnia, choć nie do końca, oficjalny komunikat o zasadach sprzedaży węgla, począwszy od pierwszego sierpnia.

Stwierdza się w nim między innymi, że wzrost trudności w zaopatrzeniu kraju w węgiel spowodował wzrost potrzeb krajowych odbiorców.

Komunikat nie wyjaśnia o jakich to odbiorców chodzi.

Na początku tego roku w Warszawie odbyło się posiedzenie Państwowego Rady Energetycznej. Tematem była gospodarka energetyczna. Na posiedzeniu stwierdzono, że po pewnych osiągnięciach w dziedzinie oszczędzania energii w latach 1983 i 1984, w roku 1985 nastąpił zwrot tej pozytywnej tendencji. Cytujemy:

„Świadczy o tym fakt, że dochód narodowy w roku 1985 wzrósł o około 3 procent, natomiast zużycie energii aż o około 6 procent“.

Tak więc mamy już wyjaśnienie zagadki. Przyczyną napięcia na rynku opału jest niepowodzenie rządowego programu oszczędzania energii. Rośnie zaopatrzenie sektora państwowego i dlatego węgla nie starcza dla odbiorców prywatnych.

(„Narodowiec“)

20 LAT BEZ KIEPURY...

Warszawa nie zapomina o swoim wielkim śpiewaku... w 20 rocznicę śmierci Jana Kiepury, jego grobowiec w Alei Zasłużonych na cmentarzu Powązkowskim pokryty był kwiatami. Najpiękniejszy wieniec róż pochodził od żony Kiepury, Marty Eggerth („Ukochanemu mężowi — Marta z synami“), wśród innych wyróżnił się wieniec z szarfą „Wielkiemu artyście — Krystyna i Wiesław Ochmanowie“... Sporo większych i mniejszych wianek składali anonimowi wielbiciele talentu Jana Kiepury, przybyli na rocznicę jego śmierci niejednokrotnie także spoza Warszawy, z wdzięcznością pamiętający o tym, że w swej ostatniej woli Kiepura prosił o przewiezienie jego zwłok do Polski i złożenie ich w rodzinnej ziemi, wśród swoich...

O MELHOR EM PREÇO E SERVIÇOS

TEM DE TUDO PARA O SEU CARRO

VIDROS-BORRACHAS-ACESSÓRIOS

MATRIZ: R. Nilo Cairo, 52 - Fone: 222-6565 (PBX)
FILIAL 1: R. Cons. Laurindo, 961 - Fone: 224-5374
FILIAL 3: BR 116 Km 105 - Fone: 246-2462

OKULARY
BIJUTERIA
ZEGARKI

CARL R. RAEDER
Rua Riachuelo, 147
CURITIBA

Joalheria a Pérola e Ótica Moderna

JÓIAS
RELÓGIOS
ÓTICA
CRISTAIS
PORCELANAS
ARTIGOS PARA PRESENTES
NACIONAIS E ESTRANGEIROS

A VISTA OU A CRÉDITO
DESCONTOS ESPECIAIS

Rua Presidente Faria, 282 — Fone: (041) 223-4975
R. Mal. Floriano Peixoto, 12 —
CURITIBA — PARANA

CZESLAW MAZUREK

Droga emigranta w nieznanie (20)

Na króciutki moment widziałem Głuskiego z rozłożonymi i ramionami i podniesioną wysoko nogą jakby wykonywał jakiś trudny "pas" baletowy, sam jednak odwrócony tyłem do pochyłości, pragnąc zachować równowagę i nie runąć w tył, przykucałem jak w "prysiadkach" i jak tonący w wodzie wycmachując rękami, aż usiadłem na pokładzie podpierając się na dloniach cofniętych za siebie. Mr. Wilson, zbiegł truchcikiem po pochyłości pokładu i znalazł się w objęciach starej żydówki, która z kompresem na głowie i cytryną w rękę stała oparta o pobliski maszt, który chronił ją od stoczenia się w dół. — Głuski pól siedział i pól leżał wsparty łokciami o pokład.

— Co za szalona potęga! I co za nieposkromiona siła tego żywiołu! — nie mogłem wyjść z podziwu gdy znaleźliśmy się już przy burcie, trzymając się mocno poręczy. — Wczoraj, kiedy patrzyłem z lodzi na nasz okręt wydawał mi się tak imponujący, taki olbrzymi i potężny, że nie mogłem sobie wyobrazić fall która mogłaby wytrącić go z równowagi. A przecież, podobno, tym fałom daleko jest jeszcze do fał prawdziwej burzy o których się nacytaliliśmy w książkach i jakie przeżyliśmy w kinach.

Głuski, wyraźnie speszony naszymi wyczynami akrobacyjno-baletowymi, otrzępywał się dokładnie chusteczką z urojonego kurzu, a widząc że mr. Wilson spogląda ostentacyjnie na zegarek, stuknął się w czoło i zawołał z nowym humorem:

— My sobie tutaj urządzamy wielkie zabawy z kołysania okrętu a ja tymczasem zapomniałem o najważniejszym. Otóż mogę panu zakomunikować że administracja okrętu zgodziła się przydzielić panu kabinę klasy 3-A, czterołożkowa, bez żadnej dopłaty, ale pod warunkiem że doberze pan sobie jeszcze trzech towarzyszy. W ten sposób administracja zyska cztery łóżka w klasie ogólnej, których im stale brak, a wy kabinę wyłącznie dla siebie. Mr. Wilson jest tu właśnie ze mną po to aby wydać odpowiednie dyspozycje w tej sprawie.

Ucieszony ogromnie tą wiadomością dziękowałem wylewnie Głuskiemu i potrząsałem z wdzięcznością dłonią Wilsona, zgorszono wyraźnie takim nieposkromionym wylewnie uczuć.

Zachowując wielką ostrożność aby nie potoczyć się po pokładzie czy po schodach, przy stałym kołysaniu, zeszlśmy po schodach w dół do rejonu klasy 3-A. Po drodze Wilson wezwał stewarda mającego pieczone nad tym rejonem i wszyscy razem skierowaliśmy się do celu jakim była "moja" kabina. W zależności od pochylenia spowodowanego kołysaniem okrętu, to zbiegaliśmy truchcikiem w dół, to znów pieliśmy się mozolnie w górę, przemierzając długie, lśniące od białej olejnej farby, korytarze, iluminowane elektrycznymi żarówkami, z niezliczoną ilością drzwi wodzących do kabin. Dotarliśmy wreszcie do przeznaczonej mi kabiny, którą steward otworzył kluczem i usunął się na bok. Wszedłem do środka a Głuski i Wilson zatrzymali się przy drzwiach. Była mała kabina, bo cztery łóżka, po dwa z każdej strony przymocowane jedno nad drugim, pozostawiały bardzo niewiele wolnego miejsca. Była jednak schludna i, co najważniejsze, do wyłącznego użytku mego i moich trzech współlokatorów. To była zdecydowanie ogromna przewaga kabiny nad sypialnią kolektywną, w której spędziłem pierwszą noc na okręcie.

Steward pouczył mnie jak należy się orientować aby nie zgubić się w tym labiryncie korytarzy. Na każdym skrzyżowaniu znajdował się plan okrętu z wyraźnym kolorowym uwzględnieniem części w której się znajdowaliśmy. Poza to, na początku każdego korytarza umieszczona była tabliczka z numerami znajdujących się na nim kabin.

(c. d. n.)

JOÃO HAUPT & CIA. LTDA.

LIVRARIA E PAPELARIA

Livros Fiscais e de Contabilidade
Artigos Escolares
Material de Escritório

MATRIZ: Rua São Francisco, 237
Telefone: 222-8632 (Pabx)

FILIAL: Rua Lamena Lins, 1.600
Telefone: 222-1229

80.006 CURITIBA

— PARANA

W KÓŁKU RODZINNYM

Prawie wszystko o czosnku

O właściwościach leczniczych czosnku wiemy wszyscy, ale też często od używania tego znakomitego leku odstrasza nas jego intensywny zapach, który przenika nawet do skóry i utrzymuje się długo. Względem estetyczną są na jednak mniej ważne i należy jak najszybciej pozbyć się owych skręplów, lewobowiem czosnek, ot jeden z najbardziej uniwersalnych w zdrowiu, który właściwości opisał już w pierwszym wieku naszej ery grecki lekarz Dioskurdides Pedanos. Wówczas to czosnkiem leczono kaszel, choroby jelit i stany wyczerpania organizmu (przyzwaska apetyt), zaś sokiem wyciśniętym ze świeżych główek smarowano źle gojące się rany, wrzody i stany zapalne skóry.

Od lat też stosuje go w takich wypadkach i nasza medycyna ludowa, zalecając także wcieraanie soku w skórę głowy w celu wzmożenia cebulek.

Lekarze także coraz częściej zalecają czosnek jako lekarstwo na wiele różnorodnych schorzeń. Tak na przykład spożywanie codziennie 2 - 3 ząbków zaleca się cierpiącym na nadciśnienie i miądzycę tętnic, ponieważ rozszerza on naczytnia krwionośne. Jest także niezbędny dla ludzi pracujących i prowadzących mało ruchliwy tryb życia, bowiem wpływa dodatnio na pracę serca i mózgu pobudzając jednocześnie działalność gruczołów płciowych.

Przy schorzeniach typu grypa, angina, katar czy zapalenie płuc lub błon śluzowych oczu skuteczne jest wdychanie oparów rozziartego czosnku. Substancje lotne wydzielane przez tę roślinę skutecznie zabijają chorobotwórcze mikroby.

Dodawanie czosnku do potraw wskazuje jest przy wszelkich dolegliwościach żołądkowo-jelitowych i procesach zapalnych. Przeciwdziałaniem jest również przy zapaleniu nerek. Uczeńi coraz bardziej skłonni są przypisywać czosnkowi także właściwości zwalczania komórek rakowych. Przekonują o tym najnowsze badania uczonych japońskich prowadzone na zwierzętach, którym wprowadzono do organizmu komórki rakowe "zaprawione" preparatem czosnkowym. Choroba nowotworowa nie rozwinęła się.

Czosnek zawiera dużo witamin i leczy skutecznie szkorbut, a także znakomicie dezynfekuje jamę ustną. Codzienna dawka nie powinna jednak przekraczać 1 - 2 ząbków. Przy reumatyzmie, podagrze i kamieniach nerkowych zaleca się picie specjalnie przygotowanej nalewki: 5 główek czosnku rozcieramy, a następnie zalewamy pół litrem wódki. Nalewkę trzymamy w temperaturze pokojowej przez 8 - 10 dni, a następnie pijemy trzy razy dziennie po pół łyżeczki od herbaty.

Praktyczne

— Pokojowe kwiaty dobrze jest podlewać wodą, w której płukaliśmy mięso.

— Zapach naftaliny z zimowych ubrań szybko się ulotni, jeśli rozwiesimy je przy gorącym piecu.

— Pończochy dziecięce mniej się będą darły, jeśli wysmarujemy bućki wewnątrz parafiną lub wysypimy talkiem.

— Nie przetrzymuj długo brudnej bielizny, gdyż brud niszczy tkaninę.

— Grzyby suszone radzimy zemleć w maszynce do mięsa i proszek dodawać do zup i sosów. Podnieś je ich smak.

Uśmiechnij się...

Wzorowa, zaangażowana nauczycielka ze szkół podstawowej zadaje swoim uczniom pracę domową pt. "Do czego możesz porównać naszą partię?"

Jaś wraca do domu bardzo zafasrowany zadany tematem: zbyt cieżko sysizał, co jego rodzice mówią o partii i do czego ją porównują. Nauczony, że nie mówi się o tym w szkole, co dzieje się w domu, zwraca się do ojca, by mu pomógł w wybrnięciu z

niełatwego tematu. Ojciec niemal mechanicznie odpowiada synowi, żeby partię porównał do swojej babci!

— Ale dlaczego? — dziwi się Jas.

— Przecież to proste — odpowiada ojciec. Twoja babcia, a moja teściowa, od dawna jest na emeryturze, jest ślepa i głucha, ale ciągle rządzi w naszym domu! Wszyscy jednak boją się jej to powiedzieć i twierdzą, że jest NIEZASTAPIONA.

Nasz stres powszedni

Specjaliści uważają, że istnieją trzy typy reakcji na stresy, odpowiadające trzem typom psychologicznym.

Do grupy A należą ekstrawertycy — agresywni, impulsywni, ambitni. Związując w napięciu, nie umieją odpooczywać; często poświęcają sprawę rodzinną i uczuciową dla pracy. Główną ich reakcją na stres jest nadmierne wydzielanie adrenaliny, co powoduje skłonność do chorób wieńcowo-sercowych, zawałów, nadciśnienia i wylewów do mózgu.

Do grupy B należą ludzie zrównoważeni, spokojni, zdolni stawić czoła przeciwnościom. Są optymistami i nie popadają w stany stresowe. Niestęty tworzą grupę nieliczną.

Do grupy C należą introvertycy. Pozornie spokojni, ukrywają emocje, swoje problemy przeżywają we własnym wnętrzu. Przy stresach wydzielają kortykoidy (hormony kory mózgowej). Grozi to zmniejszeniem odporności organizmu i ogólnym wyczerpaniem. Są podatni na wszelkiego rodzaju infekcje, nekają ich choroby reumatyczne, popadają także w stany depresji nerwowej.

Granica między tymi trzema grupami nie zawsze jest wyraźna; często istnieją typy mieszane. Najogólnie mówiąc — pierwsze oznaki stresu to poczucie zmęczenia po obudzeniu się i niechęć do jakiegokolwiek działania, chwilowe zaniki pamięci, ból kci lub mięśni i niecierpliwosć. Do tego dołączają jeszcze zaburzenia psychosomatyczne o różnym nasileniu. Jedną odczuwają ból głowy, gwałtowne bicie serca, ból w klatce piersiowej; inni — pieczenie w żołądku, swędzenie skóry, traca apetytu lub przeciwnie — stała się głód.

Antystresowych lekarstw na razie nie ma. Istnieją co prawda leki upokojające, ale stosowane w nadmiarze mogą być niebezpieczne. Dlatego też osobom zestresowanym większość lekarzy przepisuje mieszankę soli mineralnych, aminokwasów i witamin, wzmacniającą organizm.

Aby madrze walczyć ze stresem należy przede wszystkim spojrzeć na siebie w sposób obiektywny. Świadomość, że wiemy, dlaczego przeżywamy stres, nie wyeliminuje od razu ich źródła, pozwoli jednak — poprzez właściwe reakcje — poprawić w jakimś stopniu higienę życia psychicznego i fizycznego. Na poprawę te wpłynąć może zarówno właściwa dieta antystresowa (z przewagą węglowodanów — 60%), jak i dobrny sen. Poza tym trzeba nauczyć się odpęczać, w czym pomocne są ćwiczenia fizyczne — najlepiej z arsenalem jogi. Dobrze wpływa także gra w tenisa, pływanie czy choćby zwykła, domowa gimnastyka.

Na podniesienie równowagi psychicznej świetnie działają również odrobina egoizmu. Nie przesadzając w nim, zaniecznijmy żyć trochę dla siebie. Niewielka dawka miłości własnej nie zaszkodzi naszemu otoczeniu, nam pomoże uniknąć stanów stresowych.

("Panorama")

Charutaria Liberty Ltda.

NOVO ENDEREÇO:

RUA TRAJANO REIS, 78
(ao lado da Igreja do Rosário)

FONE: 234-3741

RIO AZUL (37)

CAPELA — FAXINAL DE SÃO PEDRO

O nome "Faxinal" de São Pedro originou-se da conjuntura em que encontrava-se a região. A faixa, denominada hoje "Faxinal" era coberta com pinheiros, madeira de lei, erva-mate e todo tipo de vegetação exuberante. Inclusive existia muita caça e pesca. O primeiro dono conhecido da área chamava-se Pedro Alves Cardoso, apelidado de Jica. Ele, em 1911 adquiriu do governo posse destas terras, 600 alqueires. Até hoje muitos conhecem o lugar só como Pedro Jica.

Sr. Pedro com sua esposa Francelina vieram do município de Lapa-PR. Tiveram nove filhos: † Alfredo, † João, Norberto Cristo — mora em Curitiba na Santa Quiteria, Boaventura — mora em Rio Azul, já velho, † Pedro, † Ambrosina, † Madalena, † Glória, Nair — mora em Curitiba. Todos casaram. Sr. Alves Cardoso foi aumentando seus bens, quer por comprá-los dos outros, quer por bem ou por mal, forçando de

ceder-lhe o direito das terras. Assim formou uma boa fazendinha. Uma porção das terras pertencia ao Senhor Pedro. Aí veio denominação de "São Pedro", que era muito devoto do Apóstolo e homenageava "Pescador dos Homens".

Os descendentes que hoje povoam o lugar, vieram de diversos municípios paranaenses, como: Curitiba, Araucária, Campo Largo, Lapa. Os antigos moradores tinham muita fome de terra e fé dinâmica, a qual expressava-se nas devoções populares, organizadas por eles mesmos. Tudo isso não impedia, que não raras vezes faziam "justiça" com as próprias mãos, apelando pelas armas, na base da lei do mais forte. Por causa desta situação a região toda era conhecida como violenta e lugar dos bandidos. Os habitantes de Faxinal de São Pedro promoviam festas em honra do Divino Espírito Santo. O Santo preferido do Sr. Jica e família era São Pedro e São Sebastião. O outro colono, Manoel Miranda era apaixonado por Senhor Bom Jesus. Fazia as devidas homenagens em própria casa. Surgiu a primeira capela, construída por Sr. Pedro, no seu próprio lote, tamanho dela

6 x 5 metros. O lugar era mesmo, onde existe hoje a capela.

Nas festas, a comida era de graça, mesmo churrasco. Só o leilão proporcionava lucro: como galinhas, bozinhos, leitões, etc. A capela tinha um capelão de verdade, que rezava tudo de cor. Sabia todas as ladainhas de cor e orava sem errar. O povo admirava o seu capelão — Francisco Correia. No fim os devotos chegaram a um acordo, dos diversos santos que eles veneravam, escolheram como Padroeiros da igreja: São Sebastião e Senhor Bom Jesus e assim está até hoje. A fazenda, Sr. Pedro, morrendo, deixou como herança para seus nove filhos. Estes venderam tudo e foram embora. O único que mora em Rio Azul é o Boaventura, já muito velho.

O Sr. Alves Cardoso e sua esposa Francelina morreram em Faxinal de São Pedro e aqui, no cemitério local, muito antigo, perto da capela, foram repulados.

Elaborou Pe. João Wargulewski com a colaboração do Sr. Antonio Alves de Oliveira (Lopes).

Pe. João Wargulewski

(2) - REFORMA AGRÁRIA (antes que seja tarde)

9. A Reforma Agrária deverá contribuir para baratear a produção de alimentos. Produção barata é um assunto que deve tomar em consideração fatores físicos, econômicos e humanos. A terra deve estar contudo de boa qualidade basicamente contendo elementos que proporcionam bom crescimento das plantas. Alimento barato poderá ser assegurado onde houver facilidade em plantações volumosas, bem planejadas, com eficiente equipamento para escoamento e facilidade para chegar ao ponto de consumo. O custo de alimento dependerá, afinal, da preparação física, moral e profissional do elemento humano, sabendo aplicar ciência agrícola e princípios que regem o ciclo de produção, desde a preparação da terra, sua adubação e plantio, conservação e proteção da planta durante o crescimento e colheita eficiente do produto final. De fato, pouco se pode esperar do lavrador que não tiver adequada preparação profissional e disposição física para controlar a sua cultura.

10. A Reforma da qual se fala carece de se tornar uma ação de democratização total de propriedade, porquanto se planeja assentamento a "milhares" de famílias, enquanto que existem "milhões" nas mesmas condições de carência. Além disso, o princípio de propriedade primitiva não constitui o essencial da democracia. A dita reforma tem características de providência de urgência, procurando resolver o problema quente de desemprego e miséria rural. Também, seguindo o propósito ideal de democratização e justiça social do país, deveria ser logo completada por Reforma Urbana das cidades, tomando em consideração a população dos milhões de favelados, os quais podem ser comparados perfeitamente aos "sem terra" dos campos.

REFORMA E OS "SEM TERRA"

Pelas notícias veiculadas esporadicamente nos jornais, foi uma vez indicado o total de 681.861 hectares de terra que seriam distribuídos entre 1.176 famílias. Portanto, em média cada família deverá receber 32,2 hectares. Este número corresponde aproximadamente a base geral de 40 hectares proposto pelo Decreto original. Posto isso para ajudar os pobres "sem terra" e ao mesmo tempo aumentar a produção agrícola em geral, há de esperar pelos resultados práticos. Não há notícias ainda sobre este ponto, apesar de que a implantação da Reforma já conta com quase um ano de duração. Em todo caso, aplicando raciocínio lógico, pode-se prever os possíveis resultados

da operação. Os "sem terra", certamente serão também sem máquina ou outras ferramentas necessárias para o trabalho na terra (a não ser pá e enxada), sem educação geral e profissional, com pouca saúde e apenas geralmente com muitos filhos a criar e alimentar. Os hectares que cada família deverá reter será um bom pedaço de terra que poderá se tornar difícil a ser tratado com eficiência pela família naquelas condições. O novo dono provavelmente tomará conta de uma fração do lote recebido. A família inteira, continuando com suas pás e enxadas não tem condições de ocupar tudo e deixará maior parte da terra recebida intacta. Com efeito, aquele resto ficará logo sujeito a possível negociação com amigos ou outros elementos interessados a ocupar terra a preço convidativo. Logo até poder-se-á prever que o novo dono "sem terra", agora "com terra" optará pelo abandono de uma vez do lote, entregando-o a negociantes a preço de ocasião. A pergunta segue: quem vai ganhar com tudo isso? O governo que investe milhões de dinheiro público em desapropriações, os "sem terra", ou os terceiros que somente esperam a presa cair facilmente em suas mãos.

REFORMA E SEUS CUSTOS

Pelas notícias veiculadas nos jornais, o Ministério de Reforma Agrária pretendia assentar 150 mil famílias durante o ano vigente, 1986, às custas de Cz\$ 12 bilhões. Em vista de que o Ministério da Fazenda negou aquela soma, deixando à disposição só Cz\$ 2,5 bilhões para atender a 50 mil famílias. E ou seja 31.250 famílias, se calcular Cz\$ 80.000 o custo por família, pela estimativa original). Quer dizer, em dois anos completar-se-ia 200 mil famílias, restando 11,8 milhões para atendimento futuro. Com efeito, o Plano Nacional de Reforma Agrária (PNRA) para o período 1986-1989, prevendo emissão de Títulos da Dívida Agrária (TDA), toma em conta 44,37 milhões hectares, para assentar 1,4 milhão de famílias (31,7 ha por família). A emissão de títulos TDA deverá corresponder a Cz\$ 94,24 bilhões, com valor de cada título Cz\$ 532. A estimativa correspondente é que o valor entregue a cada família seria Cz\$ 67.314. O prazo máximo para o resgate do título é de 20 anos, com carência de dois anos, incidindo-se juros de 6% ao ano, inclusive no período de carência. O documento assinala que o fluxo de resgate dos TDA e autorizados em circulação se estenderá até o ano 2006, considerando que 35% dos títulos serão resgatados em cinco anos e

os restantes num prazo de 20 anos. Quer dizer, sem contar juros e a partir do segundo ano o valor de resgate dos títulos TDA seria Cz\$ 3.739,67 mensais. Nestes cálculos o valor médio de ha é estimado a $(94,24 \times 10^9) : (44,37 \times 10^6) = 2.123,96$ Cz\$/ha. Vale a pena acrescentar que o valor das terras em São Paulo estima-se a Cz\$ 8.000 a Cz\$ 20.000 o hectare, enquanto as terras na Bahia valorizam-se 20 vezes menos.

Os custos de assentamentos previstos para São Paulo, segundo Plano Regional de Reforma Agrária (PRRA), incluindo despesas de saúde, educação, assistência técnica e armazenagem, crédito em investimentos e custeio somariam a Cz\$ 916 milhões, discriminando 700 mil ha desapropriados, ou então Cz\$ 1.308,57 por ha. Estes valores poderão ser comparados aos custos de desapropriações pagos pelo Estado de São Paulo, os quais seriam 6 até 15 vezes mais altos de que os custos de assentamento. Com assentamento previsto para este ano para São Paulo, de 250 mil hectares, o Estado deverá pagar Cz\$ 2 até 5 bilhões, para assentamento de 11.400 famílias.

RENDA DO ASSENTADO

Pelo plano para São Paulo, calcula-se média de 22 ha por família. Considerando 75% de área aproveitada, restará 16,4 ha de parte útil. O custo operacional para cultivo de alimentos básicos, arroz, milho e feijão, pode ser avaliado em vista a estimativas do Instituto de Economia Agrícola da Secretaria de Agricultura e Abastecimento de São Paulo, para safra 1985-1986. Tomando em consideração custo zero da mão de obra dos integrantes da família do assentado, calcula-se custo operacional para 16,4 ha a Cz\$ 58.710 relativo a produtividade de 27 sacas de arroz e 60 kg/ha. Receita bruta neste caso calcula-se a Cz\$ 53.136 a preço por kg de arroz. O resultado aparente é que o agricultor neste caso terá prejuízo de Cz\$ 5.574. No caso de milho, com produção de 41 sacas ha poderá ter lucro líquido de Cr\$ 3.867; no caso de feijão pode-se prever lucro de Cr\$ 20.199. A somatória do caso de agricultura dividida entre os três produtos poderá alcançar lucros de Cz\$ 1.612 mensais.

Resultado portanto que uma família trabalhando mês inteiro, beneficiando-se da Reforma Agrária ganhará Cz\$ 1.612, enquanto que se tiver dois membros da família trabalhando a serviço de terceiros deveriam receber um mínimo de Cz\$ 1.946

(continua)

Wszedni

ważają, że y reakcji na ajace trzem icznym.

ależ ekstrawny, impul- Zyjac ciagle umieja odpo- powiecaja i uczuciowo- a ich reakcja amierne wy- liny, co po- śc do chorób rnych, zawa- a i wylewów

nalają ludzi pokojni, zdol- przeciwno- nistami i nie ny stresowe. grupę nielicz-

ależ intro- nie spokojni, e, swoje pro- ją we wia- Przy stresach ykoidy (hor- gowej). Grozi m odpornosci innym wyzer- atni na wszel- nfekcje, neka- reumatyczne, w stany de- j.

zy tymi trze- e zawsze jest istnieja typy gólniej stró- e oznaki stre- zmęczenia po niechęć do ja- jania, chwimi- cji, bói ko- i niecierpli- dołająca je- ja psychoso- óżnym nastle- wają bói glo- bicie serca, ersiowej; in- żoładku, sw- aca apetyt lub fale są głodni. ch lekarstw a. Istnieja co okajające, ale admiarze mo- a. Dłatego zestresowanym rzy przepisuje mineralnych, i witamin, organizm.

walozyc ze przede wszy- na siebie w. Swiadow- my, dlaczego res, nie wyell- u ich zrodda, ak — poprzez- kcie — popra- stopniu higie- nego i fizyczne- we te wpłynac- wlasciwa dieta (z przewaga — 60%), jak- oza tym trzeba- prezac, w czym- rycznia fizycz- z arsenalu- wpływa także- pływani- czu- domowa gim-

enie równowa- świetnie dzia- obina egzolmu- jąc w nim, za- roche dla sie- dawka miłości- szkodzi nasze- nam pomoze- w stresowych.

("Panorama")

PROTESTO SEM-TERRA

Em nota divulgada pelo movimento dos trabalhadores sem terra do Paraná, em protesto pela não desapropriação de nenhum hectare de terra no Estado, os trabalhadores sem terra acusam o ex-governador José Richa de aliado dos latifundiários e do INCRA (instituto nacional de colonização e reforma agrária) e que impediu qualquer iniciativa que levasse à reforma agrária. Na nota, assinada pela Central Unica dos Trabalhadores, Comissão Pastoral da Terra e Grupo de Articulação Sindical do Paraná, os sem-terra alertam que os acampamentos no Estado totalizam mais de cinco mil famílias, e que somente na região sudeste do Paraná os prefeitos já cadastraram mais de trinta mil famílias de agricultores, querendo terra para trabalhar.

PENA REDUZIDA

Três dos quatro policiais acusados de terem matado o padre Jerzy Popieluszko, em outubro de 1984, tiveram suas penas de prisão reduzidas pelas autoridades polonesas. Adam Pietruszka teve sua pena diminuída de 25 para 15 anos, Waldemar Chmielewski de 15 para 10 anos, Leszek Pekala, condenado a 14 anos, também foi beneficiado pela medida, mas não foi divulgado quantos anos passará na prisão. Só Grzegorz Piotrowski, condenado a 25 anos, permanecerá com a mesma pena, por ter sido considerado o principal culpado pelo assassinato.

A CAMINHO DO DESERTO

Apesar das constantes denúncias, apesar dos ameaçadores relatórios técnicos, apesar dos esforços dos movimentos ecológicos e dos partidos verdes, apesar das advertências internacionais, o Brasil continua a ser desmatado impiedosamente. Nos últimos 10 anos, 12% do território florestal de Rondônia foi aniquilado. O órgão competente, o Instituto Brasileiro de Desenvolvimento Florestal (IBDF) não dispõe de pessoal suficiente para a tarefa de controle. O Governo tem outros problemas mais importantes; continuamos entregues aos vândalos. Se não forem tomadas medidas sérias e urgentes no sentido de preservar nossas reservas naturais, em pouco tempo o Brasil será um imenso deserto.

EVANGELIZAÇÃO ATRAVÉS DO RÁDIO

Foi tema da 4.ª Assembléia Geral da "União de Radiodifusão Católica do Brasil" (UNDA/BRASIL), que reuniu em Belo Horizonte, de 31 de outubro a 2 de novembro de 1986, 50 radialistas, representando 60 das 110 Emissoras da Igreja no Brasil. A UNDA congrega essas Emissoras e lhes presta serviço na área pastoral, técnica e jurídica.

Dom Ivo Lorscheiter, Presidente da CNBB, abriu a Assembléia colocando a problemática da evangelização através do rádio. Dom David Picão, Responsável pelo Setor de Comunicação da CNBB, participou da Assembléia, como o Bispo de Jaboticabal, São Paulo, Dom Luís Eugênio Perez. Foram três dias de painéis, palestras, grupos de trabalho, que concluíram propostas para a Entidade e para a Radiodifusão Católica no país, que prepara a nova Constituição. Uma das propostas foi criar Rede Nacional, ligada à CNBB, para animar as Diretrizes Pastorais da Igreja no Brasil, unindo as Emissoras Católicas. A Assem-

bléia terminou com a eleição da Diretoria para o próximo triênio: Presidente, Pe. Neureu de Castro Teixeira, Belo Horizonte; Vice-Presidente, Irmã Maria Alba Vega, Assessora de Comunicação na CNBB, Brasília; Secretário Geral, José Honório Heleno, de Coronel Fabriciano, Minas Gerais; Tesoureiro, Carlos Roberto Ribeiro, Rádio América de Belo Horizonte. A nova Diretoria se propõe continuar o trabalho de Regionalização da UNDA e aplicar as propostas feitas pela Assembléia.

CORRENTES RELIGIOSAS NO BRASIL

Segundo o último Censo realizado no Brasil, 89 por cento dos habitantes do País são católicos. Em 1982, o Setor de Ecumenismo da Conferência Nacional dos Bispos do Brasil (CNBB) recenseou 4 mil e 77 igrejas ou grupos religiosos e constatou que 16 por cento haviam sido fundadas entre 1950 e 1970. O padre Alberto Antoniazzi, chefe do Departamento de Teologia e Filosofia da Pontifícia Universidade Católica de Minas Gerais, e estudioso do fenômeno, aponta três grandes correntes religiosas que, no Brasil, competem com o catolicismo: o protestantismo, o "espiritismo" ou "mediunidade" e outras religiões, entre elas o budismo, o judaísmo, as de origem japonesa e outros grupos religiosos.

CONSTITUINTE DETURPADA

Segundo o deputado José Carlos Fonseca, do Partido da Frente Liberal (PFL), que já foi vice-governador do Estado do Espírito Santo, "teremos uma Constituinte composta de super-milionários e de líderes de esquerda. O político tradicional, conservador, originário da classe média, que tem sido ao longo dos tempos o representante da sociedade, vai desaparecer". Ele afirmou ter ficado impressionado com o excesso de gastos dos candidatos a cargos majoritários em seu Estado: "Foram usados 4 helicópteros e 3 aviões na campanha eleitoral", diz o deputado que, assim concluiu: "No Espírito Santo, não se realizou uma eleição, mas uma fraude".

DROGA: LUCRO NA EUROPA

A Comissão de Pesquisas Antidrogas do Parlamento europeu, surpreendeu-se com os resultados obtidos. Segundo seu relatório, o mercado de drogas produz na Europa lucros de cerca de US\$ 420 bilhões (aproximadamente Cz\$ 840 bilhões) anuais, dez vezes o orçamento da Comunidade Econômica Européia (CEE). Segundo esse documento a "multinacional da droga" dispõe de um enorme potencial de corrupção, não só nos países pobres, mas também nos países considerados desenvolvidos. Ainda, segundo esse relatório, 1,5 milhões de europeus consomem heroína e estima-se que nos Estados Unidos cerca de oito milhões de pessoas sejam viciadas em cocaína.

25.ª ASSEMBLEIA GERAL DA CNBB

A 25.ª Assembléia Geral da Conferência Nacional dos Bispos do Brasil (CNBB) acontecerá de 22 de abril, quarta-feira, até 1.º de maio de 1987, sexta-feira, com uma duração de dez dias. O Conselho Permanente da entidade preferiu essa data por três motivos: 1) para evitar o tempo mais quente de fevereiro; 2) para não se dilacerar demais o início das atividades pastorais

das Dioceses depois da Páscoa; 3) para que haja tempo suficiente de construir, em Itaipu, um salão novo para as reuniões plenárias, enquanto se aguarda a edificação do Centro de Convenções em Aparecida.

ABERTURA DA CONSTITUINTE

A sessão de instalação da Assembléia Nacional Constituinte, a ser realizada no dia 1.º de fevereiro, já tem horário definido: será às 15 horas. O horário foi acertado durante reuniões dos presidentes da Câmara dos Deputados e do Senado, Ulysses Guimarães e José Fragelli, com o ministro Moreira Alves, presidente do STF (Supremo Tribunal Federal), que presidirá a sessão.

O senador Fragelli entregou a Moreira Alves um esboço do roteiro de instalação da Assembléia, o que facilitará sua direção. Porém, o roteiro definitivo será acertado em breve, quando os três voltarão a se reunir.

MÃES ADOLESCENTES

Diariamente, 40 crianças são abandonadas em Lisboa. Na maioria das vezes com menos de dois anos de idade, conforme estudo da Sociedade Portuguesa de Pediatria. As crianças são abandonadas em latas de lixo. Algumas delas ainda são resgatadas com vida. Na maioria das vezes são crianças de mães solteiras ou que vivem na miséria. Em diversos casos os filhos são resultado da violência sexual, em outros são apenas fruto do desejo de serem mães, como as outras. Portugal é o país europeu com o mais alto índice de mães adolescentes.

ELEIÇÃO DA COMISSÃO DOS DIÁCONOS

De 19 a 22 de fevereiro próximo, Ribeirão Preto (SP) sediará o 3.º Encontro Nacional do Diaconato Permanente, que debaterá "Justiça e Fé no mundo". Neste Encontro será votada a Comissão Nacional dos Diáconos para o próximo quadriênio: 1987-1990.

Em 1987, o Brasil sediará o Encontro Internacional do Diaconato, que será promovido em Itaipu (SP), de 20 a 23 de agosto, sob coordenação do CID — Centro Internacional do Diaconato. Na oportunidade, serão analisadas as situações de injustiças, para comprometer os Diáconos na conversão pessoal e transformação da sociedade.

ALARME EM BRASÍLIA

Segundo levantamento do governo do Distrito Federal, Brasília é o terceiro consumidor de drogas do País, perdendo apenas para o Rio de Janeiro e São Paulo. Dos 600 mil jovens, na faixa de 15 a 25 anos, 180 mil (30 por cento) são viciados. Segundo o Prof. Antônio Lopes Júnior, "hoje até meninos de 9 anos estão cheirando cola de sapateiro, éter e outros produtos".

BRASIL: 2.º EM AIDS

O Brasil continua em segundo lugar na América entre os países com maiores índices de casos de AIDS, segundo uma estatística atualizada da Organização Pan-Americana de Saúde, divulgada em Washington, Estados Unidos. Este país lidera a relação com um total de 22 mil e 162 casos constatados até 30 de junho último e 12 mil 181 mortes. No Brasil, dos 754 casos, 365 registraram mortes. Em terceiro lugar, aparece o Canadá, com 638 casos, 321 mortes; em quarto, o pequeno Haiti, com 501 casos, 111 mortes.

TYGO
SPOŁE
ZALOZ
ALEKSANDER
Od dłuższego
propisuje się na
dostarczaniem
Slany Zjednocz
władzającego woj
Iranu. Przek
materiał wojenn
półtora rok
wiazac ze zwo
bladników ar
ogrowadzonych
rystów w Libar
charakterze def
gęści zapasowe
omiego cza
cha Reza Pahle
Nic nie b
dawnego, gdy
Iranu dostarcza
między innymi
rawet i Izrael.
nym, że Stany Z
ogmarodowemu
bargo) broni do
Syria i w tym I
Kiedy spraw
wno prezyden
swojej znalazł
rasy i części S
pyszły od senat
dortym Demok
akcje z Iranem
sprawiedliwieni
senatu. Również
ala badań i wyje
la jeszcze nowy
kach na wierzch
malazła się w b
konsekwencji
wie prezydenta
z czasów prezyd
W przeprow
jaka rolę odegrał
wego admirał J
North. W chwili,
Sekretarz Stanu
byli przeciwni ca
w część pieniad
stwem Izraela,
na broni powsta
bandynistom w
Kniele Ortegi, i
mu Somozy, ja
Pablo Vega.
Dla mnie jes
nych ataków na
Problem zaluz
jest nowy. O
ogromne obsze
tobit mineralny
by udośćpnie
je tylko części
propazalne, unien
Obecnie rzad
sta Amazonii.
wala projekt pod
zawiduje, poczy
wymonnie obe
zawazy od rzeki
koleczywszy na r
Na tych teren
organizacjami ek
nos, indywidual
mieni oraz z in
Misjonarze kr
nauki kultury tu
Wjako zaś, chce
pewo indian o